

DAN SIGURNIJEG INTERNETA 2012.

7. VELJAČE

ZA RODITELJE

*Suradnici
u učenju*

ucitelji.hr

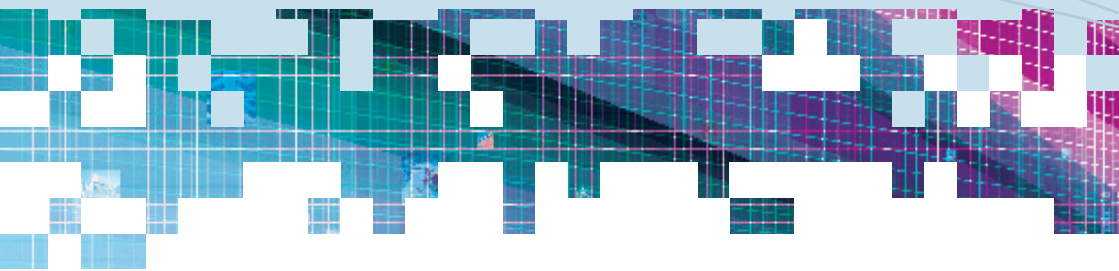
ZA RODITELJE

Nove tehnologije sastavni su dio svakodnevnog života vašeg djeteta i njegove generacije. Bez obzira sjedi li vaše dijete kod kuće za računalom ili se nalazi u školi, na igralištu, u šetnji s prijateljima, ono je stalno dostupno jer je svojim mobilnim uređajem povezano s cijelim svijetom 24 sata na dan. Trebamo li mu zato zabraniti korištenje interneta i računala ili mu dati na korištenje najjednostavniji mobilni? Možda to izgleda poput rješenja

za sve vaše strahove, ali to nikako nije rješenje! Iako u vaše vrijeme sva ova tehnologija nije postojala, ne znači da ju ne možete upoznati. Učimo cijeli život, različitim načinima i metodama, učimo od iskusnijih, a to su u ovom slučaju naša djeca jer oni često o tehnologiji znaju puno više od svojih roditelja. Stoga pronađite vrijeme da bolje upoznate tehnologiju koja je dostupna vašoj djeci i pomognite im da ju koriste na ispravan i siguran način.

Ukoliko i dalje ne vjerujete da je to moguće, pročitajte naše savjete

- za roditelje početnike u svladavanja tehnoloških prepreka i za roditelje s nešto više tehnološkog iskustva. Svima preporučamo i nezaobilaznu temu o društvenim mrežama. Razmislite o svakoj rečenici, analizirajte ju i primijenite u odgoju svojeg djeteta. Pravila lijepog ponašanja na internetu ista su ili slična onima u stvarnom životu!

Internet je gotovo neiscrpan izvor informacija koje su djetetu dostupne takoreći na dlanu. Među informacijama, koje su većim dijelom korisne, pronaći će se i one koje mogu biti vrlo opasne za vaše dijete. Zato je od izuzetne važnosti da budete informirani o mogućim opasnostima, da

ih prepoznate, ali i da o tome savjetujete svoje dijete. Elektroničkim zlostavljanjem nitko neće fizički nauditi vašem djetetu, ali će učiniti nešto puno teže i gore - povrijediti ga, uznemiriti, prestrašiti, učiniti ga nesigurnim, vaše će se dijete možda povući u sebe ili zatvoriti u virtualni svijet kamo će ga zlostavljač odvući.

P r a v o d o b n i m obrazovanjem i savjetima možemo spriječiti upravo takve situacije te zaštititi svoje dijete i u stvarnom i u virtualnom svijetu.

OPĆI SAVJETI ZA RODITELJE

1 Računalu nije mjesto u dječjoj sobi i, ukoliko je moguće, tamo ga ne držite nikada! Postavite ga na mjesto koje je vidljivo svima i kojemu svi imaju pristup (primjerice, dnevna soba). Na taj ćete način brzim i letimičnim pogledom na zaslone računala u velikoj mjeri povećati uvid u online aktivnosti svojeg djeteta.

2 Zajednički izradite pravila korištenja računala, odredite vrijeme rada na računalu i dogovorite pravila ponašanja na internetu kojih će te se svi pridržavati.

3 Preporučljivo je da dijete kroz izborni program nastave informatike u osnovnoj školi stekne odgovarajuće obrazovanje kako bi, osim sadržaja o korištenju raznih korisničkih

i programskih alata, bilo informirano o prednostima interneta, ali i o njegovim opasnostima.

4 Budite zainteresirani za ono što vaše dijete radi online. Odvojite vrijeme i zajedno s djetetom posjetite njegove omiljene stranice, odigrajte neku igru i porazgovarajte o tome. Stvorite zajednički online prostor pa će i dijete biti otvorenije i spremnije da s vama podijeli svoja iskustva.

5 Zamolite dijete da vam povremeno pronalazi informativne ili poučne stranice, pridružite mu se u istraživanju, pomognite mu u pretraživanju. Dozvolite da vas podučava

o sadržajima, alatima i programima koje koristi, a o kojima vi ne znate ništa ili znate vrlo malo.

6 Pokušajte razviti povjerenje kako bi vaše dijete bilo dovoljno opušteno da vam postavlja pitanja i razgovara o svojim aktivnostima na internetu.

7 Starija djeca i adolescenti u komunikaciji često koriste sleng i engleske kratice pa njihovi oblici komunikacije, čak i kada ih pratite, mogu biti nerazumljivi. Pokušajte se upoznati s popularnim internetskim slengom.

RAZGOVARAJTE, RAZGOVARAJTE I OPET RAZGOVARAJTE

Pričajte s djecom o njihovim aktivnostima na internetu.

Upoznajte ih s mogućim ružnim situacijama koje mogu iskusiti i porazgovarajte o najboljim načinima njihova rješavanja.

Objasnite im što su računalni virusi i kako se zaštititi od njih. Pokažite im na primjerima kojim stranicama mogu vjerovati, a kojima ne.

Naučite ih da zaštite svoje osobne podatke i da se ponašaju odgovorno kada su na internetu.

Kako ste ih učili da ne pričaju s nepoznatima na ulici, tako naučite da to ne rade ni online. Objasnite im da na internetu ne mora svatko biti onakav kakvim se predstavlja, a ime kojim se predstavlja, ne mora biti pravo ime.

Savjetujte djecu da se nikada i ni pod kojim uvjetima ne sastaju s osobama koje su upoznali na internetu jer možda imaju lažne profile.

Ohrabrite ih, i to radite često, da vam prijave svaki razgovor ili kontakt koji im se učini čudan ili se zbog njega ne osjećaju dobro. Objasnite im da ga ne trebaju brisati niti skrivati zbog mogućih dokaza i utvrđivanja izvora poruke.

Imajte u vidu da se djeca često boje da ćete im uskratiti korištenje računala

ukoliko se požale. Neka američka istraživanja pokazala su da je to jedan od najčešćih razloga zašto djeca ne prijavljuju roditeljima online uznemiravanje.

Jasno im dajte do znanja da vam prenesu sve moguće probleme i da je to jedini način na koji ćete osigurati korištenje računala bez zabrana.

Obrazovanje i povjerenje su najvažniji jer tako djeca razvijaju osjećaj odgovornosti i spremnosti za sučeljavanje s opasnostima na koje mogu naići tijekom pretraživanja interneta ili korištenja društvenih mreža.

MALO SLOŽENIJI SAVJETI

1 Naučite dovoljno o računalima kako biste djeci mogli dati savjete i kako biste znali procijeniti što rade na računalu.

2 Povremeno upišite ime svog djeteta u neku od tražilica kako biste vidjeli pojavljuje li se na nekim određenim stranicama, fotografijama te na kakvima.

3 Ograničite vrijeme koje dijete provodi na računalu - postavite poseban profil za djecu kako biste ograničili vrijeme korištenja računala po danu. Profile drugih korisnika zaštitite zaporkom koju djeca ne smiju znati.

4 Pratite stranice koje vaše dijete posjećuje. Omogućite korištenje nekih od programa za roditeljski nadzor koji se nalaze unutar novijih operacijskih sustava, olakšavaju kontrolu rada i pregled stranica te ograničavaju i zabranjuju posjet pojedinim mrežnim stranicama.

5 Ukoliko djetetu dozvoljavate pristup društvenim mrežama (primjerice, Facebooku, MySpaceu, Twitteru i sl.), pomognite mu podesiti privatnost profila te pratite njegovu aktivnosti u okviru profila.

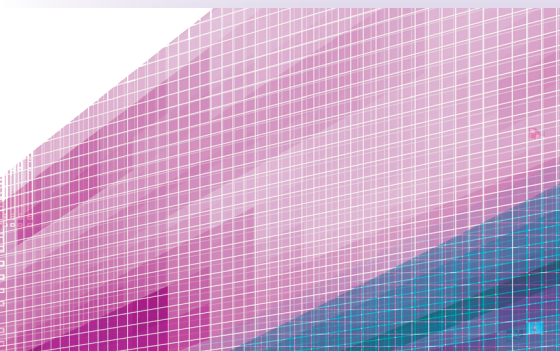
6 Razvijajte povjerenje u odnosu sa svojim djetetom i objasnite mu zašto trebate znati zaporke i podatke o korisničkim računima kojima se služi (društvenih mreža, e-pošte, chata, bloga i sl.). Naglasite da je to jedan od načina njegove zaštite te da time nećete naštetiti njegovoj privatnosti.

7 Pomognite svom djetetu pri odabiru prikladnog nadimka i adrese e-pošte kako ne bi otkrilo osobne podatke u nazivu.

8 Savjetujte djecu da na internetu ne smiju ostavljati osobne podatke poput kućne adrese, broja mobitela, punog imena i prezimena, naziva škole koju polaze, ali ni upisivati brojeve kartica bankovnih računa svojih roditelja i slične informacije.

9 Ukoliko je moguće, upoznajte se s online prijateljima svojeg djeteta i pričajte s drugim roditeljima kako biste saznali koje stranice posjećuju njihova djeca.

O DRUŠTVENIM MREŽAMA

O društvenim mrežama puno se priča, a jedna od najrasprostranjenijih je Facebook. Jeste li znali da djeca mlađa od 13 godina ne smiju imati Facebook profil?

Zajedno sa svojim djetetom pažljivo pročitajte pravila korištenja Facebooka. Ukoliko je vaše dijete mlađe od 13 godina, a već ima svoj Facebook profil, učinjeno je protuzakonito djelo.

Podaci prikupljeni od korisnika stvaraju osobno bogatstvo vlasnicima društvenih mreža.

Razgovarajte s djetetom i što češće pregledavajte profil svog djeteta na društvenim mrežama koje koristi, pročitajte njegove komentare, upoznajte se s rječnikom kojim se služi. Posebnu pozornost obratite na to vrijeda li netko vaše dijete pisanim porukama koje mu tamo ostavlja.

E- prostor nije osobno vlasništvo. Znete li da se objava svih fotografija, videozapisa i sličnih uradaka na stranicama profila vašeg djeteta i njegovih prijatelja nalazi u trajnom vlasništvu društvenih mreža te se njihovom objavom odričete prava na njih?

Znate li za društvene mreže koje su primjerene učenicima? To su mreže poput eTwinninga - međunarodne mreže škola iz Europske zajednice u kojoj djeca sudjeluju na različitim projektima, zatim ePals, Club Penguin, KidSirl i Togethervill - mreže u koje se najprije prijavljuju roditelji i stvaraju korisničke račune za djecu te nadziru njihovo korištenje.

**Zaštite svoje dijete u virtualnom
svijetu kao što to činite i
u svakodnevnom životu!**

Sigurniji internet za djecu i mlade podržavaju

Predsjednik Republike Hrvatske,
prof. dr. sc. Ivo Josipović

AGENCIJA ZA
MOBILNOST I
PROGRAME EU

Obrazovanje i kultura

CARNET

HRVATSKA AKADEMSKA I ISTRAŽIVAČKA MREŽA

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Nacionalni
CERT+

mm
mojamatura.net

RAČUNARSTVO
visoka škola

ALGEBRA
GRUPA

PEEK&
POKE

Ministarstvo socijalne politike i mladih

Poliklinika za zaštitu djece grada Zagreba

Microsoft

ICT PROFESSIONALS LEARNING CENTER
NetAkademija
ICT PROFESSIONALS

Udruga „Suradnici u učenju“, 2012.
Tekst napisala Željka Knezović, a
grafički uredio Darko Rakić.

netokracija

COGNITA
KNOWLEDGE SOLUTIONS PROVIDER